

KOÜ Öğretim Üyesi ve Deprem Uzmanı Prof. Dr. Sayın Şerif Barış,

Değerli Başkanlar,

Değerli Meclis Üyeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,

Saygıdeğer Basın Mensupları ve Katılımcılar,

Eylül ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama her ay olduğu gibi, ekonomik verileri kısaca değerlendirerek başlamak istiyorum.

2023 Yılı II. çeyrek büyüme oranımız → % + 3,8

	Artış (%)	Etkisi (Puan) *Kaynak: Ekonomim Gazetesi	
GSYH	3,8		
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	1,2	0,05	
Sanayi	-2,6	-0,55	
İmalat sanayi	-1,9	-0,33	
İnşaat	6,2	0,32	
Hizmetler	6,4	1,67	
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	15,6	10,67	
Devletin nihai tüketim harcamaları	5,3	0,7	
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu (yatırımlar)	5,1	1,3	
Makine ve Teçhizat Yatırımları	7,4		
İnşaat Yatırımları	2,5		
Mal ve hizmet ihracatı	-9,0	-2,4	Net dış ticaret katkısı
Mal ve hizmet ithalatı	20,3	-3,9	- 6,3 puan

Deprem etkisinin devam ettiği dönemde → yüzde 3,8 beklentilerin üzerinde.

Dış talep ve sanayide ivme kaybı olurken, büyümede tüketim katkısının dikkat çektiğini görüyoruz.

En yüksek katkı hane halkı tüketiminden geldi.

Harcamalardan ziyade üretim ve yatırımların katkısını önemsiyoruz.

Büyümeye ihracat negatif etki ederken, ithalatın da yükseldiğini görüyoruz.

İkinci çeyrekte ihracat artış hızında yavaşlamalar olmuştu. En önemli ticaret partnerimiz Avrupa'daki yavaşlamanın da etkisi olduğunu düşünüyoruz.

İthalatın da artmasıyla net dış ticaretin büyümeye katkısı negatif oldu.

Tabi arzumuz ihracatın büyümeye katkısının artması yönünde.

Döviz kurunun da ihracatı destekleyecek seviyede olmasını önemsiyoruz.

Bu durumun, üretilebilme imkanı olan ürünlerin ülkemizde üretilmesini de yönlendirerek tüketim malları ithalat talebinde de yavaşlamayı sağlayacağını düşünüyoruz.

Ağustos ayında;

İhracat → 21 milyar 619 milyon dolar (% 1,6) (en yüksek ağustos)

En fazla ihracat yapılan ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 783 milyon dolar (% 7,2)

*ABD → 1 milyar 322 milyon dolar (% - 8,2)

*İrak → 1 milyar 91 milyon dolar (% - 13,2)

*İngiltere → 1 milyar 64 milyon dolar (% - 2,8)

*İtalya → 877 milyon dolar (% - 1,7)

Rusya → Aralık ayında 3. sıradayken (1 milyar 314 milyon dolar) yaptırımlar nedeni ile ağustos ayında 6. sıraya (846 milyon dolar) geriledi.

İthalat → 30 milyar 494 milyon dolar (% - 6,3)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,5 milyar dolar (% 19,9)

*Hammadde (Ara mallar) → 21,8 milyar dolar (% - 15,6)

*Tüketim malları → 4,1 milyar dolar (% 44,1)

Kur ithalatın azalması için yeterli bir seviyede değil.

Dış ticaret açığının gerilemesi için, tüketim malları ithalatında daha dikkatli davranılmalı.

*Dış ticaret açığı (ağustos) → 8 milyar 875 milyon dolar (% - 21,2)

(2022 ağustos → 11,3 milyar dolar idi.)

Reel efektif döviz kuru (ağustos) → 52,50 oldu.

Endeksin 100 olması durumunda dolar ağustos ayında → 17,3700 TL

Ağustos dolar → 26,9143 TL

Dolar bugün → 27,02 TL

ÜFE bazlı REK ise (ağustos) → 85,69

Endeksin 100 olması durumunda dolar ağustos ayında → 30,0804 TL

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre ağustos ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 2 milyar 965 milyon dolar (% 1,9)

*İthalat → 6 milyar 786 milyon dolar (% 11,2)

İlk sekiz aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 24 milyar 990 milyon dolar (% - 0,2)

*İthalat → 54 milyar 25 milyon dolar (% + 13,3)

Temmuz ayında yıllık Cari Açık → 58 milyar 517 milyon dolara yükseldi.

(bir önceki ay →56,5 milyar dolar idi.)

Temmuz aylık → 5,5 milyar dolar açık

Açıkta ana etken dış ticaret açığındaki artış. Turizm gelirleri de geçen yılın gerisinde.

Dış ticaret açığı → 10,47 milyar dolar (2022 → 9,3 milyar dolar idi)

Hizmet gelirleri → 5,99 milyar dolar (2022 → 6,2 milyar dolar idi)

Ağustos ayında dış ticaret açığındaki gerileme cari açığa yansiyacaktır.

Turizm gelirlerinin de katkısıyla yıllık cari açıkta gerileme görebiliriz.

Enflasyon verilerine baktığımızda ağustos ayında;

TÜFE → % 58,94 (aylık → % 9,09)

ÜFE → % 49,41 (aylık → % 5,89)

Döviz kurlarındaki artışın enflasyona etkilerinin devam ettiğini görüyoruz.

(Geçen aya göre; Yıllık TÜFE → 11,11 puan / Yıllık ÜFE → 4,91 puan arttı.)

Eylül ayında da yükselişin, enflasyona yukarı yönlü yansımalarının devam edebileceğini düşünüyoruz.

Ağustos ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 76,1

(Geçen yıla göre 0,6 puan / temmuz ayına göre 1 puan geriledi.)

*Kocaeli → yüzde 70,6

(Geçen yıla göre 0,4 puan / temmuz ayına göre 1 puan geriledi.)

Sanayi Üretimi (temmuz-yıllık) → % 7,4

Aylık → % -0,4

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	7,4	-0,4
İmalat Sanayi	7,4	-1,4
Sermaye Mali	25,6	-2,8
Orta Yüksek teknoloji	12,8	1,0
Yüksek teknoloji	21,4	-18,6

İşsizlik oranı (temmuz) → yüzde 9,4

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 0,8 puan / haziran ayına göre 0,2 puan geriledi)

Haziran'dan temmuza;

Çalışabilir Nüfus → 46 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 318 bin kişi arttı.

Temmuz itibariyle toplam istihdam edilenler → 31 milyon 671 bin kişi.

Her zaman dile getirdiğimiz gibi çalışan sayısının daha yüksek seviyelerde olması gerektiğini düşünüyoruz.

Bütçe (ağustos) → 51 milyar 270 milyon TL fazla verdi.

*Gelirler → 613 milyar 956 milyon TL (+ %100,7)

*Giderler → 562 milyar 686 milyon TL (+ %86,1)

*Ocak-ağustos bütçe açığı → 383,38 milyar TL

Bütçe açığı verilmemesinin faizlere de olumlu yansıtacağını biliyoruz.

Bu durumda, sanayicilerin daha düşük maliyetle daha fazla kredi imkanına ulaşılacaktır.

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 543,18 milyar TL (+ %99,8)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

- Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler → 229,23 milyar TL (+ % 69,9)

-Dahilde alınan Mal ve Hizmet Vergileri → 171,92 milyar TL (+ % 192,6)

-Dahilde Alınan KDV → 51,17 milyar TL (+ %287,8)

-ÖTV → 104,1 milyar TL (+ %164,5)

*Petrolden alınan ÖTV → 27,58 milyar TL (% 262,3)

*Motorlu Taşıtlar → 46,90 milyar TL (+ %219,4)

-İthalden alınan KDV → 96,79 milyar TL (+ % 67,1)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 186,92 milyar TL (+ % 89,7)

* Hazine Yardımları → 94,64 milyar TL (+ % 130,4)

* Gelirden Ayrılan Paylar → 63,13 milyar TL (+ % 153,0)

* Görevlendirme Giderleri → 11,70 milyar TL (+ % 266,7)

* Hane Halkına Yapılan Transferler → 1,50 milyar TL (+ % 60,9)

* Sosyal Amaçlı Transferler → 7,56 milyar TL (+ % 49,8)

-Mal ve Hizmet Alım Giderleri → 40,65 milyar TL (+ % 31,4)

-Sermaye Giderleri → 36,76 milyar TL (+ % 64,3)

-Sermaye Transferleri → 33,41 milyar TL (+ % 241,3)

*Yurtiçi Sermaye Transferleri → 33,29 milyar TL (+ % 249,1)

TÜBİTAK AR-GE Ödeneği → 529 milyon TL (+ % 86,7)

Diğer → 33,76 milyar TL (+ % 292,9)

Değerli Üyeler,

Bildiğiniz gibi 6 Eylül tarihinde 2024-2026 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program açıklandı.

ORTA VADELİ PROGRAM 2024-2026					
	2022	2023GT	2024 P	2025 P	2026 P
BÜYÜME					
Kişi Başına Gelir (GYSH Dolar)	10.659	12.415	12.875	13.717	14.855
GSYH Büyümesi (%)	5,5	4,4	4,0	4,5	5,0
İSTİHDAM					
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	30.752	31.654	32.428	33.340	34.381
İşsizlik Oranı (%)	10,4	10,1	10,3	9,9	9,3
DIŞ TİCARET					
İhracat (Milyar Dolar)	254.2	255.0	267.0	283.6	302.2
İthalat (Milyar Dolar)	363.7	367.0	372.8	388.9	414.0
Dış Ticaret Dengesi	-109,5	-112,0	-105,8	-105,3	-111,8
CARI İŞLEMLER DENGESİ					
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	46.5	55.6	59.6	64.7	71.3
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-48.4	-42.5	-34.7	-31.7	-30.0
Cari Denge / GSYH (%)	-5,3	-4,0	-3,1	-2,6	-2,3
ENFLASYON					
TÜFE Yıl Sonu % Değişme	64,3	65,0	33,0	15,2	8,5
Ham Petrol Fiyatı - Brent (Dolar/Varil)	100,8	82,3	86,7	85,9	84,9
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ					
Harcamalar (TL)		6.562,6	11.089,0	12.715,0	14.812,7
Gelirler (TL)		4.929,7	8.437,1	10.890,6	12.985,6
Bütçe Dengesi (TL)		-1.633,0	-2.651,9	-1.824,4	-1.827,1
Bütçe Dengesi / GSYH (%)		-6,4	-6,4	-3,4	-2,9

Program yedi öncelikli yapısal alan olarak;

- *büyüme ve ticaret,
- *beşeri sermaye ve istihdam,
- *fiyat istikrarı ve finansal istikrar,
- *kamu maliyesi,
- *afet yönetimi,
- *yeşil ve dijital dönüşüm,
- *iş ve yatırım ortamı, başlıklarını içeriyor.

Yeni OVP'nin öngörülebilirliği destekleyen ve yapısal adımları da içeren bir program olduğunu düşünüyoruz.

*Özellikle Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik AB kurumları ve üye ülkeler nezdindeki çalışmaların yoğunlaştırılmasına ilişkin hedeflerle birlikte yeşil ve dijital dönüşüme odaklanması çok kıymetli.

*İşgücü piyasasına yönelik yapısal reformların hayata geçirilmesinin öngörülmesini ve program boyunca istihdamın yıllık ortalama 909 bin kişi artmasının hedeflenmesini olumlu buluyoruz.

Bununla birlikte, uzun vadede ise işgücüne katılım oranının, AB ortalaması olan yüzde 75'lere kadar çıkması gerektiğini düşünüyoruz.

Bunun için de programda da yer verildiği gibi özellikle genç ve kadın istihdamının arttırılması için gerekli teşvik ve sosyal politika mekanizmalarının aktif olarak çalıştırılması ve bu yönde düzenlemelerin hızla uygulamaya konulması önemli olacaktır.

*Diğer taraftan programda yer alan lojistik altyapı ve demiryolu-liman bağlantılarının güçlendirilmesi ve bu kapsamda demiryolu akslarının oluşturulması ile birlikte Anadolu'da yer alan işletmelerin, İstanbul ve Avrupa'ya hızlı demiryolu yük taşımacılığı ile bağlanmasının İç Anadolu'daki sanayileşmeye hız katacağına inanıyoruz.

*OVP'de bütçe çerçevesinde, kamu cari harcamalarında rasyonelleşme hedefi kapsamında daha düşük maliyetle daha fazla kredi imkânına ulaşabilmek için mali disiplinden taviz vermeden denk bütçenin sağlanması noktasında bu hedeflerin uygulanabilmesi önemli.

*Ayrıca gelir vergisi, kurumlar vergisi ve vergi usul kanunu gibi temel vergi kanunlarının adil bir vergi sistemi çerçevesinde güncellenmesi yönündeki düzenlemelerin hayata geçirilmesi hedefini de olumlu karşılıyoruz.

Kurumlar vergisinin de Avrupa'da rekabet ettiğimiz diğer ülkelerle benzer oranlara çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

*Enflasyonla mücadele ve istikrara yönelik içerdği adımlarla birlikte ülkemizdeki yatırım iklimini iyileştireceğine inanıyoruz.

2004-2005 yıllarında başardığımız gibi başta AB ülkeleri olmak üzere tüm dünyadan yabancı sermaye yatırımları çekebileceğimiz çalışmalara daha çok odaklanarak, OVP kapsamında planlanan hedeflerin kararlılıkla uygulamaya alınmasını bekliyoruz.

*Fakat programda mutlaka revizeler olacaktır. Kurun hareketleri ile ilgili tahminlerin biraz olması gerekenin altında olduğunu ve bu tahminlerin yukarı yönlü revizesinin gerekeceğini düşünüyoruz.

Değerli Üyeler

Bugünkü konumuza dönecek olursak;

99 Gölçük depreminin acıları aradan geçen 24 yıla rağmen hala tazeyken, bu yıl Kahramanmaraş merkezli ve çok büyük bir coğrafyayı etkileyen şiddetli depremler yaşadık.

Bu depremlerde hayatlarına kaybedenlere Allahtan rahmet, yakınlarına baş sağlığı diliyoruz.

Oda olarak deprem başta olmak üzere doğal afetler konusunda üyelerimizi bilinçlendirmek ve farkındalıklarını arttırmak için bazı projeler ve çalışmalar yürütüyoruz.

*1989 yılında **APELL Projesi** olarak isimlendirilen kapalı çevrim telsiz sistemini başlattı. Halen devam eden telsiz sistemi projemizde, ağda bulunan ilgili kurumlar ve firmalarımız herhangi bir endüstriyel kaza veya afet anında birbirleriyle kesintisiz haberleşebiliyor. Bu projemizi revize ederek ağı genişletmek için AFAD, ASELSAN, KBB İtfaiye Müdürlüğü ile işbirliği başlattık.

*2005 yılında → deprem sonrasında, artan engelli sayısının farkındalığıyla **Bizimköy Engelliler Üretim Merkezi Projesi** (Şuan 135 engelli vatandaşımızı istihdam ediyoruz.)

*Doğal afetlere ilave olarak özellikle kimyasal bulunduran firmaları ilgilendiren **SEVESO Direktifi** yakından takip ettiğimiz ve adımlar attığımız bir diğer konu. Firmalarımızın bu sürece eğitimlerle hazırlanmalarına olanak verilmesi için AFAD ile ücretsiz eğitimler (12 günlük)

*2018 yılından bu yana → **KSO Proses Emniyeti Sempozyumu ve Sergisi**

(Bakanlıklar, üniversiteler, ilgili STK'lar ve kurum kuruluşların desteği ve geniş bir katılım ile / 12-13 Eylül 2023 tarihinde KBB Kongre Merkezinde 4.sünü düzenledik.) Bu yılki ana temasımız da "Sanayi Depreme, Diğer Doğal Afetlere ve Büyük Endüstriyel Kaza Risklerine Ne Kadar Hazır?"dı.

*2019 yılında → KOÜ ile “Sanayide Güvenli Yaşam ve İş Sürdürülebilirliği Eğitimleri” seferberliği

Bu eğitimleri Şerif Hocamız ile başlatmıştık.

Maliyetleri çok küçük ama faydası büyük olan bu eğitimlerin tanıtımlarını 2019 ve 2020 yıllarında birçok kez yapmamıza rağmen hiç bir firmamızdan talep olmadı.

Biz de Oda olarak bir eğitimin maliyetini karşılayarak Mart 2020’de tüm üyelerimize yönelik düzenledik. Fakat sadece 23 firmamız iştirak etti.

Bu konuda sizlere selzenişlerimi iletmek istiyorum.

*KSO Afet Komisyonu’nu kurduk.

(İtfaiye bulunmayan OSB’lerde itfaiye teşkilatlarının kurulması, KBB İtfaiye Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan itfaiye müdahale destek sistemi yazılımının yaygınlaştırılması)

Bu arada "El Verin Ev Yapalım" kampanyası ile ilgili duyuruyu tekrar hatırlatmak istiyorum.

Bildiğiniz üzere bağış yapmak isteyen üyeler için kredi kartı ile bağış yapma imkanı sağlandı.

*İş Bankası, Ziraat Bankası ve Halk Bankası kartları için 6 taksit,

*Ziraat Bankası business kartları için 18 taksit,

*diğer bankaların kartları için tek çekim imkanı sunuldu.

Kart başvuruları Odalar üzerinden yapılmaya başlandı. Bu konuda Odamıza başvurabilirsiniz.

Hepinizin desteklerini bekliyoruz.

Sözlerime son verirken, katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.